

Frisse Start, dat is de naam van het project Begeleiding Startende Leraren in de regio Noord-Holland en Zuidelijk Flevoland. De naam staat voor wat we beogen met het project: samen met opleidingen en scholen een frisse, succesvolle start voor beginnende leraren in het voortgezet onderwijs creëren.

De projecten Begeleiding Startende Leraren (BSL) worden gefinancierd vanuit OCW in het kader van de ambities die geformuleerd zijn in de Lerarenagenda 2013-2020 en in het sectorakkoord van het Voortgezet Onderwijs. De BSL-projecten zijn gericht op het versnellen van de professionele groei en het reduceren van de uitval van starters. Hiertoe worden driejarige inductie-arrangementen ontwikkeld.

Zie www.begeleidingstartendeleraren.nl voor meer informatie over het project BSL. Kijk bij regio Noord-Holland voor specifieke informatie over Frisse Start.

In deze nieuwsbrief vindt u informatie over:

- Slotconferentie Frisse Start
- Slotbrochure
- Onderzoek RUG, professionele ontwikkeling starters en begeleidingsprogramma's
- Trainingen ICALT
- Trajecten 'ontwerpen van 3-jarige begeleidingsprogramma's voor startende leraren'.
- Digitale enquêtes en interviews met starters, begeleiders en leidinggevendenden
- Actuele ontwikkelingen
- Landelijk congres 'van ambities naar echte impact' op 5 juni van 12.00 – 17.30 in Bussum
- Publicaties en sites

Zie www.begeleidingstartendeleraren.nl voor meer informatie over het project BSL. Kijk bij regio Noord Holland voor specifieke informatie over Frisse Start.

Wilt u reageren? Neem dan contact op met onze projectsecretaris, Marijke Blom: m.h.blom@vu.nl.

Met vriendelijke groet, Marcelle Hobma en Jorien Vollaard, projectleiders Frisse Start

FRISSE START
SAVE THE DATE!

SLOTCONFERENTIE 27 JUNI 2019 08.30-12.30

Voor coaches, schoolopleiders, schoolleiders, bestuurders, hr-medewerkers en andere betrokkenen.
Er wordt hard gewerkt aan een gevarieerd en rijk programma. Save the date!!

SLOTCONFERENTIE FRISSE START, 27 juni 2019 08.30 – 12.30 de Griffioen

Op donderdag 27 juni wordt de slotconferentie van het project Frisse Start georganiseerd in Cultuurcentrum Griffioen te Amstelveen. Coaches, schoolopleiders, schoolleiders, bestuurders, hr-medewerkers en andere betrokkenen, zijn van harte welkom op deze ochtend.

Vanaf 08.30 uur starten we met een gezamenlijk ontbijt in Il Caffè.

Daarna gaat het programma fris van start in de theaterzaal van de Griffioen. Na een plenaire aftrap is er volop gelegenheid om geïnspireerd te raken door mooie voorbeelden en producten en om praktijkverhalen uit te wisselen tijdens de diverse sessies die aangeboden worden. We eindigen de ochtend gezamenlijk met het aanbieden van onze slotbrochure en een blik op de toekomst.

Na de meivakantie staat het programma vast en worden de uitnodigingen verstuurd. U kunt zich dan tevens inschrijven voor deze slotconferentie.

Slotbrochure

Tijdens de conferentie zullen we onze derde brochure presenteren '5 jaar Frisse Start, opbrengsten en voornemens'. We hopen hiermee iedereen, die werk maakt of wil gaan maken van begeleidingsprogramma's voor starters, te inspireren met praktische voorbeelden, tips en achtergrondinformatie.

Onderzoek RUG, professionele ontwikkeling starters en begeleidingsprogramma's

Het onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen naar de ontwikkeling van startende leraren op het terrein van pedagogische en didactische vaardigheden verkeert in de laatste fase. De eerste tranche is onderzocht in de periode 2014-2017, de tweede tranche in 2015-2018 en de derde tranche in 2016-2019.

Op dit moment vinden de laatste observaties plaats met het ICALT-instrument en krijgen de leerlingen en starters de laatste vragenlijst voorgelegd. Vanuit onze regio zijn er in het totaal 302 starters.

Bij deze een dringend beroep aan de deelnemers om de gegevens tijdig aan te leveren. Dit kan tot uiterlijk **31 mei 2019**.

De beginnende docenten is gevraagd naar de ervaren geboden begeleidingsactiviteiten op het gebied van werkdrukreductie, schoolenculturatie, professionele ontwikkeling en begeleiding in de klas.

Het zal nog even duren voordat alle gegevens geanalyseerd zijn en de eindrapportage gereed is. Wel is nu al duidelijk dat de aandacht voor begeleiding in de klas en systematische professionalisering de afgelopen jaren toegenomen is. Kort samengevat lijken de resultaten te wijzen op maatwerk in de begeleiding, de begeleiding is het meest intensief voor docenten met een lager startniveau. Dit blijkt ook de groep te zijn die de meeste vorderingen maakt tijdens de inductiefase. Meer nieuws volgt.

Trainingen ICALT

In het laatste projectjaar voeren we met name trainingen uit op locatie. Het gaat om 4 trainingen voor ICALT-1, 8 voor ICALT-2 en 5 voor ICALT-3. De trainingen zijn uitgevoerd bij OVO-Zaanstad, KSH, Panta Rhei, Thamen, Mendelcollege, Dunamare en Pieter Nieuwland College.

Helaas was de animo voor het open aanbod gering met als gevolg dat we geplande trainingen moesten afblazen en een aantal mensen hebben moeten teleurstellen. In een aantal gevallen is het gelukt om degenen die zich opgegeven hadden te plaatsen bij trainingen op locatie.

Over de totale projectperiode verwachten we uit te komen op:

- 55 trainingen voor ICALT-1 met 711 deelnemers,
- 48 trainingen voor ICALT-2 met 525 deelnemers,
- 14 trainingen voor ICALT-3 met 170 deelnemers.

In onze slotbrochure zullen we uitgebreid stilstaan bij de uitslag van de digitale enquête over het gebruik van ICALT in onze regio en formuleren we aanbevelingen voor het vervolg. Zie de [website](#) voor achtergrondinformatie over de verschillende trainingen.

Trajecten 'ontwerpen van 3-jarige begeleidingsprogramma's voor startende leraren'

In 2015 zijn we gestart met het ontwikkelen en organiseren van een BSL-traject van 6 bijeenkomsten waaraan scholen met een duo of trio (begeleiders, leidinggevenden, HRM'er) aan deelnemen. Het doel is om met elkaar een 3-jarig begeleidingsprogramma te ontwikkelen en te zorgen voor de randvoorwaarden die een duurzame implementatie mogelijk maken.

In het laatste projectjaar werken we met scholen van VOvA, SOVON en Dunamare (tranche 3).

Met Kennemer en PSG zijn we in gesprek.

Bij ROSA, Dunamare en OVO-Zaanstad worden de komende periode weer voortgangsbijeenkomsten BSL georganiseerd. Deze bijeenkomsten blijken aan een duidelijke behoefte te voorzien en zien we inmiddels als een noodzakelijke voorwaarde voor de doorontwikkeling van de inductiefase.

Over de totale projectperiode verwachten we uit te komen op ruim 100 scholen waarmee we samengewerkt hebben aan het BSL-ontwikkeltraject. Zie de website voor voorbeelden van instrumenten en ontwikkelde BSL-producten.

Digitale enquêtes en interviews met starters, begeleiders en leidinggevenden

Om meer zicht te krijgen op de effecten van Frisse Start hebben we in het najaar van 2018 een digitale enquête uitgezet over het gebruik van ICALT. Ook hebben we 64 mensen geïnterviewd over inductiearrangementen; het ging om 23 starters, 26 begeleiders en 15 schoolleiders.

In onze slotbrochure presenteren we de resultaten.

Actuele ontwikkelingen

- **Amsterdamse Taskforce Lerarentekort**

In Amsterdam werken scholen, kennisinstellingen en gemeente samen bij het bestrijden van het lerarentekort door aandacht te besteden aan instroom, imago, behoud van leraren, het MBO en allerlei randvoorwaarden voor het werken in Amsterdam (wonen, parkeren, reiskosten). In de lerarenagenda 'Liever voor de Klas' worden de plannen voor 2019-2023 toegelicht.

Actielijn 3 is met name gericht op 'het zichtbaar maken en versterken van de ontwikkelmogelijkheden voor leraren in Amsterdam', op het creëren van perspectief en het behoud van geïnspireerde leraren. Het beroepsbeeld van de leraar wordt daarbij als uitgangspunt genomen. In 2019 ligt de focus op het ontwikkelen en opstarten van vier leergangen (pedagogiek, didactiek, leiderschap van leraren, leidinggeven aan personeelsontwikkeling) en het versterken van een netwerk van HRM'ers bij Amsterdamse scholen. Meer informatie kunt u vanaf eind maart vinden op de website www.leraareenkleurrijkberoep.nl.

- **Startende leraren in Vlaanderen**

Ook in Vlaanderen is er veel aandacht voor het begeleiden van startende leraren. Men heeft gekozen voor de term 'aanvangsbegeleiding' en in januari 2019 is er een dringende oproep uitgegaan om die begeleiding serieus te nemen; *'En ja, wij vinden allemaal dat aanvangsbegeleiding een dynamo is van onderwijskwaliteit in Vlaanderen, hoor de puls van je kloppend hart, hoor de stem van je onderwijs. Zelden spreekt het zo eenstemmig. Investeer in je startende leraren. Doe het in één-twee-drie: houd ze vast, professionaliseer ze en laat je kinderen en jongvolwassenen er de vruchten van plukken'*. Klik op bijgaande link om het manifest te lezen en te ondertekenen: <http://www.startendeleraar.be>

Landelijk congres 'van ambities naar echte impact' op 5 juni van 12.00 – 17.30 in 't Spant, Bussum

Dit congres wordt dit jaar georganiseerd door het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren en het landelijk Project Begeleiding Startende Leraren.

Het is u niet ontgaan: de ambities rond samen opleiden zijn verbreed. In de toekomst profiteren niet alleen alle leraren in opleiding, maar ook startende en ervaren leraren van de samenwerking tussen de partnerschappen van lerarenopleidingen en scholen. Tijdens het congres wordt aan de hand van onderstaande thema's stilgestaan bij de vraag hoe je komt tot échte impact.

- Flexibel opleiden van leraren
- De startende leraar en de doorlopende professionele ontwikkeling
- De kwaliteit van samen opleiden, begeleiden en professionaliseren
- De toekomst van samen opleiden en professionaliseren en de rol van het bestuurlijk handelen

Via [platformsamenopleiden](#) kunt u zich aanmelden voor het congres.

Publicaties en sites

- **Een krachtige rol voor de schoolleider:** Bij het ontwikkelen en implementeren van de BSL-trajecten blijkt elke keer hoe belangrijk de rol van de schoolleider is. Een constatering die ondersteund wordt door een publicatie van de Onderwijsraad. <https://www.onderwijsraad.nl/publicaties/2018/een-krachtige-rol-voor-schoolleiders/item7631>
- **De ontwikkeling naar een Professionele Schoolorganisatie (PSO);** de VO-raad heeft o.a. met het programma Stap 2 en allerlei activiteiten scholen ondersteund de versterking van S.HRM en de lerende cultuur in scholen. In december 2018 is een notitie met een terugblik en een 20-tal indicatoren voor de schoolontwikkeling. Kijk [hier](#) voor meer informatie.
- **De school als Professionele Leergemeenschap (PLG):** vanuit het Kohnstamm Instituut is 3 jaar lang onderzoek gedaan naar de ontwikkelactiviteiten die in 14 scholen ontplooid zijn om de school als geheel te veranderen in een PLG. De scholen werden begeleid door een projectleider vanuit de Onderwijscoöperatie en de VO-Raad in het kader van het gezamenlijke projectplan 'Professionele leergemeenschappen in het VO: gedeelde doelen, complementaire verantwoordelijkheden'. De 14 scholen zijn onderzocht door een onderzoekconsortium van het Kohnstamm Instituut, Universiteit van Amsterdam, en het ICLON, Universiteit Leiden. Zie verder <http://www.plg.kohnstammstituut.nl/rapporten---presentaties.html>.

Projectteam Frisse Start

UvA – Natasja Maas

INholland – Thomas Jager

ROSA – Lieke Kievits, Dianne Hoefakker

Esprit – Anneke Dekker

ROWF – Hans van der Linden

ZZP – Jan de Boer, René Grimbergen en Dolinda Röttschafer

Projectleiding – Marcelle Hobma en Jorien Vollaard

Projectsecretaris – Marijke Blom

VU – Yke Meindersma

HvA – Babette Meijer

Dunamare / H2O – Carry Jeremiah-Quint

ZAAM – Elmar van Ee

OVO – Maaïke Jöbsis

